

МЕТОДОЛОГІЧНІ ОСНОВИ ФОРМУВАННЯ КОМПЕТЕНЦІЙ В СИСТЕМІ ПІДГОТОВКИ ФАХІВЦІВ З ЕКОНОМІЧНОЇ КІБЕРНЕТИКИ

К. е. н. Л. М. Івашко

Одеський національний економічний університет
Україна, м. Одеса
ivashkolm@ukr.net

Реалізація компетентнісного підходу в професійній освіті сприяє досягненню її головної мети – підготовки кваліфікованого працівника відповідного рівня та профілю, конкурентоздатного на ринку праці, такого, що вільно володіє своєю професією в умовах глобалізації економіки, готового до постійного професійного вдосконалення, соціально і професійно мобільного. Компетентнісна або ефективна дія випускника зумовлює мобілізацію як його знань, практичних навичок, так і соціальних компонентів, таких як відношення до роботи і т. п. [1].

Так, в TUNING-проекті поняття компетенції містить: знання і розуміння (теоретичні знання академічної сфери, здатність не тільки знати, але й розуміти їх суть); знання як діяти (практичне і оперативне застосування знань до конкретних ситуацій); знання як бути (цінності як невідокремлювана частина способу сприйняття дійсності та життя в навколишньому соціальному контексті) [2]. Іншими словами, результати навчання – це констатація того, що студент повинен знати, розуміти та демонструвати після завершення процесу навчання. Результати навчання виражаються в певних компетенціях. В Україні, як і в Європейській практиці, прийнята така класифікація компетенцій: універсальні (інструментальні, міжособистісні (соціальні) та системні); професійні. У проекті особлива увага приділяється універсальним компетенціям. «Універсальні компетенції повинні мобілізувати пізнавальні, практичні та творчі здібності й інші психосоціальні людські ресурси, як, наприклад, установку, мотивацію і уявлення про цінності» [2].

Компетенції професійні (діяльнісні) – це пізнання спеціальності, проведення досліджень, педагогічна і творча (головним чином, для магістрів) діяльність, володіння професійними інформаційними технологіями і т. д. І ті, й інші компетенції повинні бути розписані в основній освітній програмі підготовки бакалаврів і магістрів та в кожній дисципліні, що вивчається.

Нові вимоги до підготовки фахівців у ВНЗ, у тому числі й економічних кібернетиків, фактично визначаються зовнішнім середовищем: не тільки національними працедавцями, але і міжнародними (в умовах глобалізації). Це визначає зростаючу роль універсальних і професійних компетенцій в соціально-економічному розвитку України та головне завдання системи освіти щодо підготовки фахівців з економічної кібернетики, здатних адаптуватися в умовах швидкозмінного життя.

Нами запропонований приблизний перелік необхідних компетенцій економістів, які працюють в умовах ділового інформаційного простору. Такі, наприклад, як: здатність працювати в глобальних віртуальних командах; здатність швидко орієнтуватися в потоці інформації; навички ефективної комунікації з використанням сучасних інформаційно-комунікаційних технологій; вміння користуватися професійними джерелами і базами даних та визначати сучасний стан питання і наявні альтернативні способи вирішення проблем, їх порівняльні переваги і недоліки; уміння надавати отримані результати в необхідному форматі; здатність представлення результатів своєї діяльності з використанням кібернетичних засобів.

ВИКОРИСТАНІ ДЖЕРЕЛА

1. Диордица С.Г., Торощов В.С., Івашко Л.М. Инновационные информационно-коммуникационные технологии обеспечения качества высшего экономического образования. Монография. – Одесса: Атлант, 2012. – 230 с.
2. Tuning Educational Structures in Europe. Phases I–V, 2003-2008. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: www.tuning.unideusto.org/tuningeu.